

Έπρεπε να το δουν κι αυτό τα μάτια μας. Μεσούσης της αναταραχής που έχει ξεσπάσει στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης για την τροποποίηση του άρθρου δεκαέξι και τον νόμο πλαίσιο που ψηφίσθηκε πρόσφατα, σε επιστολή του με

τίτλο τα "ΤΕΙ διαχρονικώς", στο "ΒΗΜΑ" της 10.03.07 ο Δρ. Ευάγγελος Λαζαρίδης εκφράζει τη μεγάλη του έκπληξη διότι πληροφορήθηκε από τα δελτία ειδήσεων ότι, τα ΤΕΙ θα συμπεριληφθούν (όπως και τελικά έγινε) μαζί με τα Πανεπιστήμια στον ίδιο νόμο πλαίσιο.

Και εκφράζοντας το φόβο του ότι, αν τα ΤΕΙ "πανεπιστημιοποιηθούν" θα αυξηθεί περισσότερο "ο αριθμός πτυχιούχων που ζητούν εργασία σε επίπεδο που το πτυχίο τους εκφράζει υψηλή εξειδίκευση (!!!)", συνεχίζει ότι σκοπός των ΤΕΙ σύμφωνα με το Ν. 692 (που τον θυμήθηκε) "Ήταν η δημιουργία τεχνικών για να εργαστούν στα εργαστήρια, νοσοκομεία, εργοτάξια, εργοστάσια. Να είναι οι επιστάτες, οι βοηθοί των πανεπιστημιακού επιπέδου ειδικών σε κάθε χώρο δουλειάς". Μολονότι οι απόψεις θυμίζουν πράγματι τη δεκαετία του Ν. 692 νομίζουμε ότι αφενός λόγω της μεγάλης συζήτησης που γίνεται τις μέρες αυτές για την παιδεία και αφετέρου της εγκυρότητας της εφημερίδας που δημοσιεύθηκε θα πρέπει να δοθεί μια απάντηση.

Πριν όμως περάσουμε στην ανάπτυξη των δικών μας εκ διαμέτρου αντίθετων με τις εκτεθείσες απόψεις, θα ήθελα να επισημάνω δύο βασικά σημεία προς ενημέρωση των αναγνωστών αλλά και κυρίως του συντάκτη της επιστολής.

Κατ' αρχάς υπάρχουν αρκετές διαφορετικές εκπαιδευτικές φιλοσοφίες που έχουν οδηγήσει στη διαμόρφωση των διαφορετικών λειτουργικών μοντέλων ανώτατης εκπαίδευσης, που γνωρίζουμε σήμερα να εφαρμόζονται ανά την υφήλιο με διαφορετικές δομές, μεθόδους, πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα και αποτελέσματα το καθένα. Ανάλογοι με τη φιλοσοφία και την λειτουργία των διαφόρων πανεπιστημιακών τύπων είναι και οι στόχοι, σχετικά με την διαμόρφωση του προφίλ των αποφοίτων τους, το οποίο επιδιώκουν.

Για να μη μακρυγορήσω οι βασικότεροι από τους τύπους πανεπιστημιακών μοντέλων που γνωρίζουμε στη χώρα μας είναι δύο, που αναπτύχθηκαν αντίστοιχα σε διαφορετικές κοινωνίες με διαφορετικό πολιτισμικό (και νομικό) υπόβαθρο, από τις οποίες πήραν και τις προσωπικότητές τους.

Το πρώτο είναι το μοντέλο που χαρακτηρίστηκε σαν Ευρωπαϊκό και έχει σαν πατέρες τον Κάντ (φιλοσοφικό υπόβαθρο) και σαν τυπικό διαμορφωτή τον φον Χούμολτ. Το μοντέλο αυτό εφαρμόστηκε κυρίως στις ευρωπαϊκές χώρες με βασικότερο εκφραστή τα γερμανικά πανεπιστήμια. Στο μοντέλο αυτό κεντρικό στοιχείο είναι ο καθηγητής ο οποίος με την φυσική αλλά και την επιστημονική και ερευνητική του προσωπικότητα καθοδηγεί "από καθέδρας" τους φοιτητές και τους μεταφέρει τις γνώσεις και εμπειρίες του. Το μοντέλο αυτό προσομοιάζει αναμφισβήτητα περισσότερο στην κλασική εικόνα περί Πανεπι-

στημίου που έχουμε στην Ελλάδα γιατί ακολουθήθηκε από τα ελληνικά Πανεπιστήμια για πολλά χρόνια.

Το δεύτερο κλασικό μοντέλο είναι αυτό που χαρακτηρίζεται σαν αγγλοσαξονικό. Το σύστημα αυτό θέτει σαν βάση της λειτουργίας του την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών σε όλα στάδια των σπουδών τους και τον προσανατολισμό τους στην σχεδόν άμεση πρακτική εφαρμογή των επιστημών τις οποίες διδάσκονται μετά τις σπουδές τους. Είναι πιο ευελικό και πιο "τεχνολογικό" από το προηγούμενο. Προς το μοντέλο αυτό προσιδιάζει η δομή και η λειτουργία των ΤΕΙ

Το δεύτερο βασικό στοιχείο που επιθυμώ να τονίσω είναι η μέχρι τώρα τριακονταετής ανοδική εξελικτική πορεία των ΤΕΙ με βασικό τελικό αποτέλεσμα την παραγωγή στελεχών ικανών να αντιμετωπίσουν με επιτυχία άμεσα μετά τις σπουδές τους τις απαιτήσεις της πρακτικής εφαρμογής των γνώσεών τους. Για το στόχο αυτό εργάστηκαν με συνέπεια τα στελέχη των ΤΕΙ, με δεδομένο σήμερα η αγορά να απασχολεί πολλούς επιτυχημένους αποφοίτους τους, διακεκριμένα στελέχη των παραγωγικών τάξεων, τα οποία συμβάλλουν στην ανάπτυξη της Εθνικής Οικονομίας. Αυτή η ντε φάκτο "Ανωτατοποίηση" των ΤΕΙ επικυρώθηκε απλώς νομοθετικά με το Ν. 2916 και τον πρόσφατο νόμο πλαίσιο.

Η άποψή μας κατά συνέπεια είναι ότι τα ΤΕΙ ανήκουν πλέον αμετάκλητα στην Ανώτατη Εκπαίδευση, έστω κι αν διαθέτουν ένα μοντέλο λειτουργίας και δομή διαφορετικού χαρακτήρα από τα κλασικά Πανεπιστήμια Η άποψη αυτή δεν είναι προσωπική, υιοθετείται από την συντριπτική πλειοψηφία της κοινότητας των ΤΕΙ, ένα μεγάλο μέρος της ελληνικής κοινωνίας και από το μεγαλύτερο μέρος των ελληνικών παραγωγικών τάξεων. Έτσι ορθά έπραξε η πολιτεία εντάσσοντας τα ΤΕΙ στον κοινό νόμο πλαίσιο για την ανώτατη εκπαίδευση, έστω κι αν ακόμη δεν τα ονόμασε Πανεπιστήμια ή Πανεπιστήμια Εφαρμοσμένων Επιστημών.

Αναμφισβήτητα πρέπει να γίνουν συγκεκριμένα βήματα ακόμη για να ολοκληρωθεί η ακαδημαϊκή ταυτότητα των ΤΕΙ. Σε αυτό το σημείο όμως ομοφωνούν σύσσωμοι σχεδόν φοιτητές και διδάσκοντες των ΤΕΙ και οι δράσεις και οι επιδιώξεις για την ολοκλήρωση αυτή θα αποτελέσουν τους στόχους και τους αγώνες μας στο άμεσο μέλλον, προκειμένου να μην βρεθούν και άλλοι αυτόκλητοι οι οποίοι θα πρεσβεύουν δημόσια, ότι οι απόφοιτοι των ΤΕΙ μας είναι κατάλληλοι μόνο για «τσιράκια».

Καλό Πάσχα σε όλους.

Στυλιανός Χ. Ιωαννίδης*

*Κοινοποίηση: Εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ»
Ο Καθηγητής Δρ.-Μηχ. Διπλ. Οικονομολόγος, Μηχ. Δρ. h. c., είναι Πρόεδρος του Αλεξάνδρειου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΣΕΤ), μέλος του Συμβουλίου Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΣΑΠΕ) και μέλος της Εθνικής Επιτροπής Unesco.